

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat

af 4. europaudvalgsmøde

Dato: torsdag den 25. oktober

Tidspunkt: kl. 15.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Jan E. Jørgensen (V) og Peter Hummelgaard Thomsen (S).

Desuden deltog: statsminister Lars Løkke Rasmussen.

Statsministeren: Der var møde i Det Europæiske Råd sidste uge – onsdag og torsdag – startende onsdag aften. Brexit var selvfølgelig et vigtigt punkt på dagsordenen, men topmødet blev ikke det sandhedens øjeblik, som nogle havde forudset. I artikel 50-formatet drøftede vi kort status på forhandlingerne, efter at Theresa May havde holdt et indlæg. Det blev en meget kortere drøftelse end ventet, primært fordi May ikke bragte noget nyt til bordet. Der var også andre emner på dagsordenen som opfølgning på det uformelle topmøde i Salzburg den 19.-20. september. Vi drøftede migration, intern sikkerhed og eksterne relationer i lyset af den internationale udvikling. Vi sluttede af med et eurotopmøde torsdag eftermiddag.

Brexit

Mødet startede med en middagsdrøftelse onsdag aften. Den var dedikeret til Brexit. Mange havde håbet, at det svære og centrale spørgsmål om den nordiske grænse havde fundet en form for løsning forud for rådsmødet, men det var desværre ikke tilfældet. I løbet af den weekend, der fulgte op til topmødet, var der ellers forlydender om, at de meget intensive forhandlinger på teknisk niveau forløb konstruktivt. Jeg tror, at det var retvisende forlydender, men om søndagen stod det alligevel klart, at det ikke var lykkedes at finde frem til et kompromis om den såkaldte backstop-løsning for den nordiske grænse. Michel Barnier meddelte, at der ikke var planlagt yderligere forhandlinger med briterne frem mod Det Europæiske Råd om onsdagen, så forventningerne var allerede nedtonede, inden vi ankom.

Middagsdrøftelserne blev indledt med et indlæg fra Theresa May, og derefter fortsatte vi drøftelserne uden hende i artikel 50-format. Hendes indlæg bragte ikke noget nyt til bordet, men tonen var helt anderledes afdæmpet og mere konstruktiv end tilfældet var til mødet i Salzburg. Det var fokus på det, man var enig om – altså, hvor langt man rent faktisk er nået i en række spørgsmål, der knytter sig til udtrædelsesaftalen, så det reelt kun er irlandsspørgsmålet, der udestår. Man skal ikke forklejne det spørgsmål, men indfaldsvinklen var positiv, og det virkede konstruktivt.

I den efterfølgende drøftelse gav alle deres opbakning til Michel Barniers videre forhandlinger, efter at han havde givet sin vurdering af, hvad status var. Han fremhævede naturligvis også det centrale spørgsmål om Nordirland, der presser sig på. Grunden til, at man diskuterer en backstop-løsning, er, at man vil sikre, at der allerede i udtrædelsesaftalen gives en garanti for, at der ikke genopstår en hård grænse mellem Irland og Nordirland, som vil kunne bringe freds aftalen i fare. Vi har egentlig følelsen af, at der var enighed om det her for lang tid siden, og at det er en ny britisk position, at den enighed ikke er der længere.

Men det er vigtigt at forstå, at det er en slags tilbagefaldsposition, der skal gælde, hvis det ikke på anden vis lykkes at håndtere det fremtidige forhold på en sådan måde, at behovet ikke er der eller kan håndteres på anden vis. Den svære udfordring er at finde en model, hvor der hverken kommer en hård grænse mellem Irland og Nordirland eller, en hård grænse mellem Nordirland og resten af Storbritannien eller en situation, hvor Storbritannien via en bagdør får adgang til det indre marked uden de tilhørende forpligtelser. Ret beset kan man sige, at indholdet af den fremtidige aftale teoretisk set kan falde sådan ud, at det her ikke vil være et problem, men det afhænger af udfaldet af den fremtidige aftale. Det er bare vigtigt at have irlandsspørgsmålet med, inden man tager hul på det næste kapitel. Det er derfor, det er et backstop. Den gordiske knude er endnu ikke løst, og det blev den heller ikke på mødet. Det betyder jo, at tiden fortsat går, og no deal-scenariet rykker tættere og tættere på. Men der er tid endnu, og grundstemningen er fortsat håbeful.

Det stod klart under drøftelserne, at der fortsat er opbakning fra de 27 resterende lande i EU til Michel Barnier og de retningslinjer, som vi tidligere har aftalt. Det er sådan set forventet, men alligevel positivt. Det er helt afgørende, at vi bevarer roen, sammenholdet og isen i maven på et tidspunkt, hvor forhandlingerne er på vej ind i den absolutte slutfase. Vi var også enige om – og det blev også signaleret eksternt – at vi er hundrede procent klar til at indkalde til et topmøde, hvis eller forhåbentlig når chefforhandler Barnier vurderer, at der er gjort afgørende fremskridt, så man på det møde kan konkludere i sagen. Den helt store udfordring er, at vi endnu ikke er der, og at Theresa May også skal have et fler-

tal på egen banehalvdel. Derfor er der ikke sat en endelig dato på et Brexit-topmøde. Allerede efter mødet i Salzburg var der forlydender om den 17. november, men det er ikke noget, der skal planlægges efter. Det kan meget vel være, at det først bliver senere. Det afhænger af fremdriften. Men der er et klart signal om, at vi er klar, når det skal være.

For at konkludere kan jeg sige, at det er ærgerligt og skuffende, at mødet rent indholdsmæssigt ikke bragte noget nyt med sig, men jeg synes alligevel, at der kan siges det positive, at tonen var konstruktiv og positiv. Man kunne aflæse en vilje på begge sider af bordet til at arbejde benhårdt de næste uger og måneder på at finde en løsning, så vi forhåbentlig kan indgå den udtrædelsesaftale, som er i alles interesser. Helt grundlæggende ligger bolden på briternes banehalvdel.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at det ikke lod til at have været et historisk vigtigt møde. Han havde fulgt topmødet og kunne konstatere, at kommentatorer og journalister var mest optaget af, at optimismen omkring udtrædelsesaftalen skulle være én, som deltagerne havde fået besked på at udvise. Hvor optimistisk var statsministeren rent faktisk? Han fortalte, at der måske ikke blev brug for en backstop-ordning, så hvorfor brugte man så mange ressourcer på at strikke den sammen? Situationen kunne forekomme uløselig med to indbyrdes modstridende positioner: Nordirerne ønsker, at deres nationale integritet ikke krænkes, og EU har et ønske om, at det indre marked ikke antastes.

Peter Hummelgaard Thomsen sagde, at der lod til at være status quo forstået på den måde, at briterne stadig skulle finde ud af, hvordan de ville forlade EU. Det var ikke opløftende.

Jan E. Jørgensen henviste til de store demonstrationer i Storbritannien med deltagelse af mange unge briter. De demonstrerede til fordel for en ny folkeafstemning om det endelige forhandlingsresultat. Diskuterede man det i Rådet, og blev det vurderet at være et realistisk scenario? Melder man sig ud, er der vel ikke noget til hinder for at melde sig ind igen – måske med visse forbehold. Drøftede man det? Det kunne være med til at skabe mere harmoni i et land, der er nærmest splittet ned gennem midten, og hvor målingsmålinger viste, at det er de unge – altså dem, der primært skal leve med konsekvenserne af Brexit – der gerne ville være blevet i EU.

Statsministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at mødet måske ikke skrev sig ind i historien, men var led i en række møder, der stille og roligt flyttede tingene i den rigtige retning. Han kunne godt nikke genkendende til kommentatorer, der åbenbart har større viden om møderne, end deltagerne selv har, men der var ikke et hierarki, der gjorde det muligt at diktere optimisme. Man gjorde status i fællesskab.

Mange topmøder fremstår kriseramte, for der er et emne, der er kørt op, men over tid kommer der resultater i hus: EU kom igennem en finansiel og økonomisk krise og igennem 2015, hvor der gik hul på Europa. Man ville også komme igennem Brexit. Tiden gik, og der var en bekymring for ikke at nå i mål, men man måtte ikke glemme, at udtrædelsesaftalen var tæt på at være færdig. Hvis det sidste element kunne komme på plads, kunne man komme ind i en positiv gænge om den fremtidige relation.

Statsministeren tilføjede, at den positive tone på mødet heller ikke var uvæsentlig. Pessimismen på topmødet i Salzburg hang nemlig ikke i så høj grad sammen med mødets indhold, men den attitude, som premierminister May mødte ind med. Det havde været helt anderledes denne gang.

Kenneth Kristensen Berth satte spørgsmålstejn ved, at der blev brugt kræfter på en bagstopperordning, der måske ikke blev aktuel, og ja, man kunne undre sig over det set i lyset af, at Storbritannien 1 år tidligere var enige i, at en vigtig grundsten i en udtrædelsesaftale ved en mekanisme for ikke at bringe den irske fredsaf tale i fare uanset hvad. Det var et sensitivt spørgsmål, som man skulle finde en løsning på. Det var vigtigt, at der blev udvist kreativitet i forhandlingerne og blev lagt nogle spor. Der var både en udtrædelsesaftale og en politisk aftale om det fremadrettede, der skulle følges op i overgangsperioden. Den kunne eventuelt blive længere, hvis der var stemning for det.

Statsministeren sagde til Jan E. Jørgensen, at han også havde noteret sig, at der var mange unge mennesker blandt de omkring 500.000 demonstranter i Storbritannien. Det var tankevækkende, at dem, der skal leve længst tid med konsekvenserne af Brexit, var mest imod. Men det var et britisk anliggende, som han ikke skulle dybdeanalysere. Premierminister May havde indtil nu været klar i sin afvisning af, at en ny folkeafstemning kunne komme på tale. Forudsætningen for at komme ind på andre vilkår måtte være at definere, hvordan man kommer ud først. Man skal finde frem til en udtrædelsesaftale, der er juridisk forpligtende, og som Storbritannien og EU kan godkende, og så nogle politiske sigtelinjer for en fremadrettet samarbejdsaftale. Det var på tale, at overgangsperioden eventuelt kunne blive lidt længere, så sikkerheden kunne nå at blive lidt større.

Migration

Torsdag morgen startede vi drøftelserne med at gøre status over EU's indsats i forhold til migration. Det var i høj grad en drøftelse, der var præget af velkendte positioner: enighed om, at den indsats, der har været lagt for dagen, har haft en markant effekt på ankomsttallene. Nu skal vi konsolidere, understøtte og udbygge den indsats. Det gælder ikke mindst samarbejdet med transit- og oprindelseslande, som – hvis det bliver gjort rigtigt – kan udgøre en kovending. Det har vi set med EU-Tyrkiet-aftalen, der – alle besværligheder til trods og sammen med en række andre indsatser – har sat en prop i hullet på den østlige middelhavsroute. Og der er faktisk også ret gode tal i Afrika for folk, der er kommet helt til Libyen, og som via EU's assistance sendes tilbage til, hvor de oprindeligt kom fra. Så der sker faktisk en masse, og tallene er lave i forhold til, hvad vi har set tidligere. Men hovedudfordringen er ikke løst, og vi skal arbejde videre.

Derfor var der også enighed om en fortsat styrkelse af de ydre grænser, bl.a. gennem et stærkere mandat til Frontex. Mange understregede vigtigheden af en effektiv udsendelsespolitik, der kan fremme tilbagesendelse af de mange økonomiske migranter og også sende et signal til dem, der overvejer at gøre dem rejsen efter. Der blev udtrykt opbakning til et tættere og mere bredspektret partnerskab med Afrika, der skaber vækst og muligheder, så unge afrikanere kan se en fremtid for sig på det afrikanske kontinent. Det er alt sammen områder, som der skal arbejdes videre med, og som vi fra dansk side støtter varmt.

Der var også enighed om at afholde et fælles møde mellem EU og Den Arabiske Liga til februar næste år. Jeg tror, at man planlægger at afholde det den 25. februar i Egypten. Det er for tidligt at sige, hvad der kan komme ud af det møde, men håbet er, at det kan være anledning til at styrke samarbejdet med de arabiske lande om både migration og situationen i Libyen, men også de bredere dagsordner.

I forhold til den kontinuerlige drøftelse af en reform af Dublinforordningen førte drøftelsen på mødet ikke til noget gennembrud. Det var heller ikke forventet. En række lande holder stadig fast i behovet for en obligatorisk omfordelingsmekanisme, mens andre lande står lige så fast på det modsatte synspunkt. Det østrigske formandskab har meget hjælpsomt forsøgt at bløde op på positionerne, der står noget fastlåst over for hinanden, ved at foreslå en mere fleksibel tilgang til begrebet solidaritet. Men indtil videre har det ikke rykket sagen tættere på en løsning. Den er ikke lige om hjørnet.

Kenneth Kristensen Berth var bekymret over, og Spanien var ved at blive mål for migranter i et antal, man ikke havde set tidligere. Det er let at rejse fra Marokko til Spanien, så havde EU forsøgt at få Marokko til at tage ansvar? Det forekom ham, at den nye spanske regering ikke var på rette vej i forhold til at dæmme op for migrationen.

Peter Hummelgaard Thomsen henviste til, at Donald Tusk tidligere på året på vegne af Rådet appellerede til, at man droppede ideen om en obligatorisk omfordeling. Var det Kommissionen, der insisterede på det element? Eller var der en konflikt mellem den og Rådet? I løbet af weekenden havde der været en historie i pressen om, at asylansøgere, der var blevet afvist i Danmark og andre nordiske lande, nu tog til Tyskland. Statsministeren havde tidligere, da den tyske regering var i krise, sagt, at Danmark skulle se på, om nogle af asylansøgerne skulle tages tilbage. Hvad var status – også i lyset af drøftelser om Dublinsystemet?

Statsministeren bekræftede, at der havde været et stigende antal migranter til Spanien. Tallene var faldende østpå, og den vestlige rute tegnede sig for ca. 43 pct. af dem, der var kommet ind pr. oktober 2018 – i alt omkring 100.000 var ankommet til Europa. Det var stigning for den vestlige rute på 142 pct. sammenlignet med 2017. Dermed var ruten via Spanien blevet den største. Det var bekymrende og var også reflekteret i rådskonklusionerne. Spanierne var helt klar over situationen og ønskede at drage alle landenes opmærksomhed hen på det forhold, så man EU ikke brugte al sin energi på at række ud til et land som Egypten.

Til Peter Hummelgaard Thomsen sagde han, at Kommissionen stod ved sit forslag om en obligatorisk omfordelingsmekanisme. Syv retsakter udgjorde tilsammen regelkomplekset, hvoraf de fem var nået langt i Parlamentet. Kommissionen havde et ønske om at holde dem sammen, og det var også dens prerogativ. Kommissionen holdt forslaget på bordet – selvfølgelig også af den grund, at der var nogle lande, der stadig talte for. Det var i høj grad de lande, der havde taget imod mange asylansøgere – Tyskland, Sverige etc.

I teksterne fra junitopmødet blev der for første gang udtrykt en samlet vision for, hvordan udviklingen over tid kunne tage en anden retning: noget for noget-partnerskaber med Afrika, kontrol over ydre grænser, sikre rammer uden for Europa for folk, der er forfulgte, og en kontrolleret tilgang til at løfte folk ind. Der begyndte man at tale om frivillighed, og det var den frivillighed, som Østrig havde prøvet at holde fast i. Statsministeren mente også selv, at det var vejen frem. Hvis man ventede på at overbevise alle EU-lande om, at obligatorisk omfordeling er betingelse for at kunne gøre alt muligt andet, ville man komme til at vente forgæves. Jo før man indså det, des bedre.

Statsministeren havde ikke hørt, at der skulle være sket noget afgørende nyt med det eksisterende Dublinsystem. Der var et tysk ønske om bilateralt at give samarbejdsrelationerne et serviceeftersyn. Det betød, at Danmark var i forhandlinger med Tyskland om et praktisk samarbejde inden for rammerne af det eksisterende Dublinsamarbejde med det sigte at undgå asylshopping. Han var ikke vidende om, at der skulle være konkluderet på drøftelserne og henviste i øvrigt til, at det lå inden for udlændinge- og integrationsministeren ressort.

Sikkerhed

Torsdag diskuterede vi intern sikkerhed i forlængelse af den drøftelse, vi havde i Salzburg. Det var en diskussion, som i virkeligheden handlede om at løfte debatten fra det uformelle møde ind i konklusionerne. Teksten blev godkendt med små justeringer.

Eksterne relationer

Her blev teksten også godkendt med små justeringer. Rusland blev ikke bragt op, som man ellers havde forventet. Kolleger fra regionen bragte valget i Bosnien-Hercegovina op. Det fandt sted den 7. oktober, og det har givet anledning til bekymring over nye spændinger i den kroatiske befolkningsgruppe.

Eurotopmøde

Torsdag eftermiddag var der eurotopmøde i det inkluderende format, hvor ikke-eurolande som Danmark var inviteret med. Det var mest en statusdrøftelse. Formanden for eurogruppen, Mário Centeno, redegjorde for status over arbejdet med at videreudvikle ØMU'en. En styrket bankunion blev fremhævet, og Centeno udtrykte håb om, at det ville være muligt at nå til enighed om en overordnet aftale til december.

Formanden for centralbanken, Mario Draghi, redegjorde for den økonomiske tilstand i EU, som sådan set er god. Man er inde i en positiv udvikling med en god udvikling på arbejdsmarkedet. Sidste år blev der skabt 9 millioner nye job, og nogle steder kan man se begyndende mangel på arbejdskraft. Nogle steder er væksten faldende. Draghi henviste også til vigtigheden af at overholde de fælles spilleregler for offentlige budgetter i EU, jævnfør Italien, som indtil videre lægger op til at bryde med EU-reglerne for underskud på de offentlige budgetter. Det blev selvfølgelig også kommenteret, men fyldte ikke meget i den drøftelse. Jeg har efterfølgende noteret mig, at Kommissionen har taget sagen op med Italien direkte.

Donald Tusk konkluderede, at vi vender tilbage til forslagene om videreudviklingen af ØMU'en til december, når finansministrene er nået lidt længere i forhandlingerne.

Kenneth Kristensen Berth spurgte, om regeringen ikke lige så godt kunne melde ud til danskerne, at den ønskede at tiltræde bankunionen. Det forekom ham tydeligt, så hvorfor blive ved med at sige, at der ville blive truffet beslutning om det på et senere tidspunkt?

Statsministeren understregede, at der ikke var taget en dansk beslutning om bankunionen, men at det var korrekt, at hvidvaskningsskandalen i Danske Bank lod til at være et godt argument for, at det var attraktivt at tiltræde bankunionen. Den vil sikre et tættere samarbejde mellem tilsynsmyndighederne. Den Danske Banks afdeling i Estland havde været brugt som hvidvaskningsmaskine, så det var ikke udelukkende et dansk problem. Det var ikke til at vide, hvordan det var gået, hvis Danmark var med i en bankunion, men med en internationalisering, der tager fart, er der brug for stærkere internationale strukturer til at føre opsyn og kontrol. Køreplanen var, at regeringen omkring halvvejs inde i 2019 ville have et beslutningsoplæg klar. Statsministeren konkluderede, at han gerne meldte ud, at det pegede i retning af dansk medlemskab. Det kunne i øvrigt ikke komme som en overraskelse, da det var en del af hans partis europapolitik.

Mødet sluttede kl. 15.38